

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.II.20.069/2009/3.szám

A M A G Y A R K Ö Z T Á R S A S Á G N E V É B E N !

A Szegedi Ítéltábla dr. Mészáros Ferenc ügyvéd által képviselt **I.rendű felperes neve (címe)**alatti lakos felperesnek - a dr. Roxin György ügyvédáltal képviselt **alperes neve (címe)** alatti lakos alperes ellen személyhez fűződő jog megsértésének megállapítása iránt indított perében a Békés Megyei Bíróság 2008. november hó 24. napján kelt 5.P.20.166/2008/7. számú ítélete ellen a felperes részéről 8., illetőleg 9. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja.**

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 15.000.- (tizenötezer) Ft másodfokú eljárási költséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

A felperes édesanyja 2004. évben közúti balesetben kárt okozott, amelynek kapcsán a ... Biztosító Zrt. vele szemben pert indított. A biztosító az ügyintézés során a baleset körülményeinek kivizsgálásával az alperest, mint magánnyomozót bízta meg. Az alperes a megbízási szerződés teljesítése érdekében több személyt meghallgatott, köztük a felperest és édesanyját, egyben megvizsgálta a helyszínt és a gépjárművet is. Így jutott tudomására, hogy a felperest a káreseményt követően a BRFK gépjárműlopási csoportja előzetes letartóztatásba helyezte gépkocsilopás és orgazdaság elkövetése miatt. Az alperes nyomozásának eredményéről jelentést készített, amelyben e tényt is rögzítette. Ezt követően a jelentést megbízójának adta át, amely társaság azt peres eljárás során, 2007. folyamán bizonyítékként csatolta. Megkapta továbbá a jelentést a felperes édesanyja

és annak jogi képviselője, valamint a biztosító társaság egyes alkalmazottai és a biztosító képviselőjével megbízott ügyvédek is.

A felperes 2005. február végétől 2005. nyaráig előzetes letartóztatásban volt. A folyamatban lévő büntetőeljárásban az ügyészség a felperest bűnsegédként elkövetett orgazdaság bűntettével vádolja.

A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes magántitkát, illetőleg információs önrendelkezési jogát megsértette, kérte továbbá a jelentés jogsértő részének anonimizálásával a sérelmes helyzet megszüntetésére, valamint 500.000.- Ft nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezni az alperest. Kereseti kérelmének indokolásában arra hivatkozott, hogy előzetes letartóztatásának ténye már önmagában felkavarta, szorongással töltötte el, s amikor az évekkel később más körülmények között ismét felszínre került, rontotta állapotát, amelynek következtében felhagyott az időközben újra megtalált szabadidős tevékenységével. Hangsúlyozta továbbá, hogy az alperes valótlanul közölte jelentésében, miszerint az orgazdaság mellett gépkocsilopás elkövetésének gyanúja miatt is folyik ellene a büntetőeljárás.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Védekezése szerint a felperes környezetében élő emberek tájékoztatták nyomozása során a felperes előzetes letartóztatásának tényéről, így az - miután arról mások már tudtak - nem minősül a felperes magántitkának. Kiemelte továbbá, hogy jelentését kizárólag a kárrendezési osztály vezetőjének adta át. Az a jelentésben szereplő tévedés pedig, hogy a felperes gépkocsilopás miatt lett volna előzetes letartóztatásban, nem vezethet a jóhírnév sérelméhez, mivel a vád tárgyát képező bűncselekmény és a gépkocsilopás társadalmi megítélése egymástól jelentősen nem különbözik. Mindezen túlmenően hangsúlyozta, hogy az alperes adatkezelőnek nem minősül, így eljárása személyes adattal való rendelkezési jogot sem sérthetett. Végül vitatta azt a felperesi tényállítást, hogy a felperes életminősége az alperesi magatartással összefüggésben olyan fokban romlott volna, amely nem vagyoni kártérítésre adna alapot.

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperes a 2005. március 23-án kelt „Összefoglaló jelentés” elnevezésű okiratban foglalt azon közléssel, amely szerint „**felperest** a káresetet követően a BRFK gépjárműlopási csoportja előzetes letartóztatásba helyezte gépkocsilopás és orgazdaság elkövetése miatt”, megsértette a felperes magántitkát, illetve információs önrendelkezési jogát. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A perköltségek tekintetében akként rendelkezett, hogy a felek azt maguk viselik. Határozatának indokolásában elsődlegesen megállapította, hogy a felperes előzetes letartóztatásának ténye bűnügyi személyes adat, amelynek jelentésben való rögzítése és a megbízó részére történő továbbítása adatkezelésnek minősül. Mivel a felperes írásbeli hozzájárulást az alperes általi adatkezeléshez nem adott, s olyan jogszabály sincs, amely az alperest erre feljogosítaná, az adat rögzítésével és továbbításával jogsértést

Pf.II.20.069/2009/3.szám

valósított meg. E magatartás ugyanakkor sérti a felperesnek a magántitokhoz fűződő személyiségi jogát is, mivel a felperesnek annak a ténynek az elleplezéséhez, hogy ellene büntetőeljárás folyik, amelynek kapcsán őt előzetes letartóztatásba helyezték, nyomós érdeke fűződhet, amin nem változtat, hogy néhányan erről a magántitokról tudomással bírnak. Álláspontja szerint ugyanakkor az alperes általi közlés nem vezethet a felperes jóhírnevének sérelméhez, hiszen a negatív társadalmi értékítélet nem a bűncselekmény minősítéséhez, hanem annak tényéhez kapcsolódik, amely viszont valós tényállításon nyugszik. Mivel pedig a sérelmezett jelentés már nincs az alperes birtokában, az adatkezelés az érdekkörén is kívül esik, nincs abban a helyzetben, hogy annak további kezelésére befolyást gyakorolhasson, tehát a sérelmes adat kitakarására irányuló kereseti kérelem végrehajthatatlan. Az előterjesztett nem vagyoni kárigénnyel összefüggésben kifejtette, hogy a felperes életére negatív hatást gyakorló büntetőeljárás megindításában az alperes nem tehető felelőssé, az a jelentéstől függetlenül is szorongást okozhat a felperesnek. Rámutatott arra is, hogy a jelentés tartalmáról kizárólag a biztosító alkalmazottai és jogi képviselői, valamint a bíróság szereztek tudomást, akiknek az általuk nem ismert felperesről nem volt olyan képük, véleményük, amelyen a közlés ronthatott volna, a felperes édesanyja és jogi képviselője ugyanakkor a tényeket már a jelentés elkészülte előtt ismerte. Így „társadalmi hátrány” hiányában a kárigényt mint alaptalant utasította el, utalva egyben az alperesi jogsértés rendkívül csekély súlyára.

Az ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést annak részbeni megváltoztatása érdekében akként, hogy a másodfokú bíróság az alperest a kereseti kérelemben meghatározott mértékű nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezze. Indokolásul arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság tévesen minősítette az alperesi jogsértést rendkívül csekély súlyúnak, hiszen bűncselekmény megtörténtének állítása ilyenként nem minősülhet. Tévedett az elsőfokú bíróság akkor is, amikor megállapította, hogy a biztosító alkalmazottai, jogi képviselői és a bíróság dolgozói felperesről alkotott képét a jelentés nem ronthatta, mivel őt nem ismerték. Álláspontja szerint ugyanis nem annak van jelentősége, hogy a jogsértés az adott szituációban rendelkezik-e derogatív képességgel, hanem, hogy annak hatására negatívabb kép alakul ki a személyről, mint nélküle. A negatív személyiségkép kialakulása a felperes szerint jelen esetben kétség kívül megállapítható, mivel köztudomású tény, hogy a bűnügyi adat nyilvánosságra hozatala az egyén megítélését hátrányosan befolyásolja. Sérelmezte továbbá a felperes, hogy az elsőfokú bíróság nem adta indokát ítéletében azon bizonyítások mellőzésének, amelyek a felperesnél kialakult szorongás okaira vonatkoztak. Álláspontja szerint az életminőségben bekövetkezett negatív változásokat el kell különíteni az információs önrendelkezési jogtól történt megfosztás tényétől, ezért amennyiben a felperes életminősége nem romlik, az önrendelkezési jog megsértése

akkor is maga után vonja a kártérítést. A jogsértés deklarálása önmagában a reparációhoz nem elégséges, mivel a magántitok és az információs önrendelkezési jog sérelme esetében a jogsértés tényének kimondása nem teszi a magántitkot ismét „felfedetlenné”, az önrendelkezést „megfosztatlanná”, ezért a reparációhoz mindenképpen szükséges a nem vagyoni kártérítés. Ezt az álláspontot tükrözi a Legfelsőbb Bíróság BH. 2004. 103. számú eseti döntése is, amely szerint a szenzitív adatok megsértése esetén a nem vagyoni hátrány köztudomású tényként kezelendő. A kártérítés mértékével összefüggésben kifejtette, hogy annak mérlegelése bírói kompetenciába tartozik, az igény teljes elutasítása viszont az információs önrendelkezési jog éréktelenségét deklarálná.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte arra hivatkozással, hogy a felperest a jogszabálysértéssel összefüggésben olyan immateriális hátrány nem érte, amely nem vagyoni kártérítésre adna alapot.

A fellebbezés **alaptalan.**

Az ítélet tábla elsődlegesen hangsúlyozza, hogy kizárólag a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem keretei között bírálta felül az elsőfokú ítéletet, tehát mellőzte a jogsértés tényének vizsgálatát, figyelemmel a Pp. 253. § (1) és (3) bekezdéseinek rendelkezéseire. Ennek megfelelően tényként fogadta el, hogy az alperes a felperes adatainak kezelése során jogsértést valósított meg, hiszen az elsőfokú bíróság ítélete a jogsértés megállapítása tekintetében jogerőre emelkedett (Pp. 229. § (1) bekezdés). Következésképpen - a fellebbezés tükrében - a másodfokú bíróságnak csak abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az alperesi jogsértő magatartás megalapoz-e, s amennyiben igen, milyen mértékben nem vagyoni kárpótlás iránti igényt.

A Ptk. 84. §-ának (1) bekezdés e) pontja, mint a személyiségi jogsértés lehetséges, szubjektív szankcióját említi a kártérítést, amikor kimondja, hogy akit személyhez fűződő jogában megsértenek, az eset körülményeihez képest kártérítést követelhet a polgári jogi felelősség szabályai szerint. E rendelkezésből következően nem vagyoni kártérítés iránti igény esetén is vizsgálni kell a Ptk. 339. § (1) bekezdésében foglalt általános kárfelelősségi szabályban rögzített feltételek meglétét. Ennek megfelelően a károsult kötelezettsége annak bizonyítása, hogy nem vagyoni hátrány (kár) érte, s hogy e kár a károkozó alperes jogellenes magatartása folytán következett be. Mindezen konjunktív feltételek igazolását követően a károkozónak módja van arra, hogy a magatartás felróhatósága hiányának bizonyításával a felelősség alól kimentse magát.

A perbeli esetben a másodfokú bíróságnak az alperesi magatartás jogellenességét - amely személyhez fűződő jog megsértésében áll - vizsgálni a korábban kifejtett korlátozó jellegű eljárási szabályok következtében már nem állt módjában, ezért a kártérítési felelősség szükségképpen feltételei közül ezt bizonyítottként kezelte.

A felperesi oldalon azonban az alperes jogellenes magatartásával okozott immateriális hátrány nem bizonyított. Ennek bekövetkezte köztudomású tényként nem fogadható el, hiszen az alperes a felperes büntetőeljárásra vonatkozó személyes adatait kizárólag megbízási szerződésének teljesítése érdekében, szerződéses kötelezettsége alapján küldte meg megbízójának, a biztosító társaságnak, azt nagyobb nyilvánosság elé nem tárta, ilyen tartalmú tényelőadást a felperes sem tett az eljárás során. Önmagában a megbízó részére történő megküldésből ugyanakkor nem következik nyilvánvalóan, hogy a felperes életminőségét, személyiségét az alperes szerződésszerű, jogszabályban biztosított lehetőség alapján eszközölt eljárása hátrányosan befolyásolná. A nem vagyoni jellegű hátrányok tekintetében tehát külön bizonyítás volt szükséges, amely a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján a felperest terhelte. (Itt utal az ítéletábra arra, hogy a felperesi fellebbezésben hivatkozott BH. 2004.103. számú eseti döntés a perbelitől teljességgel eltérő tényállás mellett született, szexuális szokások sajtóban történt közzététele miatt indult eljárásban, így az, hogy a Legfelsőbb Bíróság az adott perben felperesként szereplő károsultak számára a cikk megjelenésével okozott hátrányt köztudomású tényként kezelte, jelen ügyre vetítetten nem alkalmazható, hiszen a sajtónyilvánosság nem azonosítható egy biztosító társaság részére történt közléssel. Az eljárás anyagából ugyanakkor megállapítható, hogy a felperes csupán egyetlen alkalommal utalt arra, hogy kárának bekövetkeztére, mértékére tanúbizonyítást kíván felajánlani (utolsó - 7. sorszámú - jegyzőkönyv 3. oldal ötödik bekezdés), közvetlenül a tárgyalás berekesztése előtt, s akkor sem jelentette be a meghallgatni kért tanúk nevét és idézhető lakcímét, hanem további határidő biztosítását kérte bizonyítási indítványának konkrét megtételére. Nem helytálló tehát a felperes fellebbezésének az a hivatkozása, hogy az elsőfokú bíróság mellőzte volna az e körben előterjesztett felperesi bizonyítást, mindössze az annak előterjesztésére kért határidőt nem engedélyezte az elsőfokú ítéletből kitűnő azon jogi álláspontja miatt, hogy a felperest az alperesi jogellenes magatartással összefüggésben olyan súlyú immateriális hátrány nem érhetette, amely nem vagyoni kártérítésre adna alapot. (A felperes ezen utolsó tárgyaláson elhangzott, bizonyítási indítvány előterjesztésének engedélyezésére vonatkozó kérelme tekintetében megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy a peres eljárás ekkor már több mint 4 hónapja folyamatban volt, ezért a jogi képviselővel eljáró felperesnek ezalatt módja lett volna indítványát a Pp. 167. §-ában foglaltaknak megfelelően előterjeszteni.) Mivel a fentiek szerint kár bekövetkezése a felperesi oldalon nem bizonyított, a kártérítési felelősség szükségképpen elemei hiányosak.

Utal továbbá az ítéletábra arra, hogy még esetleges kár bekövetkezése esetén sem lehet okozati összefüggést - mint a polgári jogi kárfelelősség további szükséges feltételét - az alperes jogellenes magatartása és a káresemény között kimutatni. A felperes ugyanis a károkozó magatartást bizonyos személyes adatainak alperes általi

nyilvánosságra hozatalában jelölte meg, a nyilvánosságra hozatal viszont nem a megbízott, hanem a megbízó magatartása révén történt, hiszen - mint ahogy erre már a

másodfokú bíróság korábban is rámutatott - az alperes magánnyomozói tevékenységét törvényi felhatalmazás alapján, egyben az ennek megfelelő megbízási szerződés szerint végezte, jelentését a szerződés teljesítése érdekében kizárólag megbízójának bocsátotta a rendelkezésére, tehát eljárása etekintetben megfelelt az akkor hatályos 1998. évi IV. tv. 18. § (3) bekezdésében foglaltaknak. Azzal, hogy az alperes eljárása során bizonyos magántitkokat feltárt, azokat rögzítette és megbízójának megküldte, a jogszabályi keretek között, a megbízási szerződésnek megfelelően járt el. A magánnyomozó titoktartási kötelezettsége nem terjedhet odáig, hogy az általa feltárt tényeket megbízójával se közölje. Ellenkező esetben a megbízási szerződést nem is tudná teljesíteni, így a magánnyomozót terhelő titoktartási kötelezettség felperes szerinti értelmezése az ilyen típusú megbízási szerződés megkötését tartalmatlanná és értelmetlenné tenné. A magánnyomozó magatartásával összefüggésben tehát kizárólag akkor állhat elő személyiségi jogsérelem miatt bekövetkezett nem vagyoni kár, ha a megbízón kívül harmadik személyekkel is közli az általa feltárt adatokat. A perben arra adat nem merült fel - és ilyen tartalmú tényállítást a felperes sem tett - hogy az alperes a felperes magántitkának minősülő, az ellene folyó büntetőeljárásra vonatkozó adatokat megbízóján kívül másokkal is közölte volna. Azért pedig, hogy a megbízó az adatokat esetlegesen más személyek részére továbbította, a megbízott felelőssé nem tehető. Mivel a felperesi hivatkozás szerint kárát a nyilvánosságra hozatal ténye okozta, ilyen tartalmú magatartást azonban az alperes nem tanúsított, kizárt, hogy az alperes jogellenes magatartása és a felperes esetlegesen bekövetkező kára között okozati összefüggés állna fenn.

Miután a kifejtettek szerint a polgári jogi kárfelelősség szükségképpen elemei a perbeli jogvitában hiányosak, a nem vagyoni kár megtérítése iránt előterjesztett igény alaptalan.

Csupán megjegyzi az ítéletábla, hogy e kárigény még abban az esetben is megalapozatlan lenne, ha a kártérítési felelősség fenti feltételei fennállnának, hiszen az alperes magatartása felróhatónak nem tekinthető. Nyomozása során az elvárhatósági mércének megfelelően járt el, megbízási szerződését - a korábban kifejtettek szerint - a jogszabályi és szerződéses keretek között teljesítette, a felperes esetleges személyes adatainak nyilvánosságra kerülésében vétkesség nem terheli.

Az előbbiekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének megfellebbezett rendelkezéseit részben eltérő jogi indokolás mellett, a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

megfizetésére, amelyet az ítéltábla a 32/2003. (VIII.22.) IM. rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése alapján határozott meg.

A másodfokú bíróság az eljárási illetékekről való rendelkezést a per tárgyánál fogva a feleket megillető illetékmentesség (Itv. 57. § (1) bekezdés o) pontja) folytán mellőzte.

S z e g e d , 2009. április 22.

Dr.Szeghő Katalin sk..	Kiss Gabriella sk.	Zanócné dr.Ocskó Erzsébet sk.
a tanács elnöke	előadó bíró	táblabíró